

Naturvernforbundet

Buskerud

Drammen 4.9.2024

Til Nore og Uvdal kommune

post@nore-og-uvdal.kommune.no

Felles uttalelse til reguleringsplanene Haugåsen vest (plan-ID 2019002) og Haugåsen øst (plan-ID 2022009)

Naturvernforbundet i Buskerud og medlemmer i Nore og Uvdal kommune står bak denne samla høringsuttalelsen til Haugåsen vest og øst.

I: Konklusjon

Naturvernforbundet uttaler at reguleringsplanene for Haugåsen øst og Haugåsen vest ikke må vedtas, med grunnlag i avgjørende temaer.

Dette handler om:

- Manglende vurderinger av behovet for at kommunen tar lokalt ansvar for den internasjonale naturavtalen. Naturen nedbygges også i Nore og Uvdal, bit for bit.
- Manglende vurderinger av de negative konsekvensene for naturen av kommunedelplanens og den regionale planens avsetning av Haugåsen som byggeområde. Utbygger forutsetter av vurderingene av konsekvenser er gjort i de to planene, og tar derfor lett på disse vurderingene i reguleringsplanene.
- Spriket mellom forslaget i disse reguleringsplanforslagene og forslaget i den nye, ikke behandlede arealdelen til kommuneplanen for 2023 – 2035 om å endre dette fra byggeområde til LNF-spredd fritidsbebyggelse uten nye tomter
- Svakt begrunnede verdivurderinger og dårlig faglig vurderte konsekvenser for naturmangfoldet i de avsatte områdene som naturen utsettes for ved nedbygging. Konsekvensutredningene er verbale uten grunnleggende kunnskapsgrunnlag og fakta.

- Store mangler ved vurderingene av konsekvenser for villreinen, ingen beskrivelser av hytteområdets påvirkning på villreines leveområder utenfor og svært nær utbyggingsområdet. Nye hytter i nye hytteområder nær høgjellet skaper økt menneskelig ferdsel og aktivitet inn i reinens leveområde.

Vår konklusjon er at utbygger og deres planleggere har tatt for gitt at jobben er gjort, uten å gjøre de kartleggingene og vurderingene i og utenfor området som en reguleringsplan krever. Planforslagene kan ikke vedtas.

II: Uttalelser til viktige temaer

A: Naturavtalen

Den internasjonale naturavtale fra 2022, som alle deltagende land har forpliktet seg til å følge, har satt høye og forpliktende mål. Naturavtalen skal bidra til å stoppe den menneskelige ødeleggelsen av naturen, og begynne å gjenopprette det som allerede har gått tapt. Avtalen har fire mål og 23 delmål som alle land på konferansen forpliktet seg til å nå innen 2030.

For Norge betyr dette at hele vårt administrative og politiske system nasjonalt, regionalt og kommunalt er forpliktet til å følge og oppnå målene i avtalen. Kommunen forvalter arealbruken på lokalt nivå, og må være den sterkeste kraften for å oppnå målene. Hvem skal ellers endre arealforvaltningen, styrke arbeidet med restaurering og behovet for vern og bevaring, og arbeide for å stanse utryddelsen av arter?

Hyttebygging er det viktigste feltet i mange av kommunene i Buskerud hvor følgende delmål i Naturavtalen må være styrende for lokal og regional politikk, altså der hvor kommunen selv rett og slett må endre arealpolitikken sin.

Dette gjelder også Nore og Uvdal og forslaget om reguleringsplaner for Haugåsen øst og vest. Følgende fire mål i naturavtalen er viktige i disse reguleringssakene og generelt i Nore og Uvdal:

- Arealforvaltning med naturen i sentrum, dvs ikke tillate hyttebygging i Haugåsen øst og vest
- 30 % restaurering, vurdere områder i Nore og Uvdal hvor naturrestaurering kan bli kommunens bidrag til å nå disse målene i sin kommune
- 30 % vern og bevaring, hvor vern av disse foreslåtte utbyggingsområdene vil være et svært godt tiltak
- Stans i utryddelse av arter, gjelder i denne saken både villrein, myr og naturmangfold i området

Utbygging av Haugåsen strider mot alle disse målene og flere av de andre målene i naturavtalen.

Klima

Bygging av hytter er neagtivt for klima både under bygginga og i etterkant.

Bygginga fører til store utslipp av klimagassar og energibruk i etterkant til oppvarming og transport til og fra hytta fører til at det blir vanskeligere å nå klimamåla våre.

B: Regional plan for Hardangervidda og kommunedelplan for Nore og Uvdal vest (2016) – hvor Haugåsen er lagt inn som utbyggingsområde

At regional plan og kommunedelplan har pekt på Haugåsen som mulig utbyggingsområde betyr ikke at området må og skal reguleres til utbyggingsformål. Det er en juridisk og politisk feiloppfatning i mange kommuner at kommunen er forplikta til å slippe fram utbygging når eldre reguleringsplaner ikke er realisert eller når eldre kommunedelplaner har pekt på Haugåsen som mulig utbyggingsområde.

I utbyggers planbeskrivelse repeteres følgende formuleringer svært ofte, i flere varianter, her for eksempel om villrein, som i følge hytteeiere i området tidvis har observert villrein syd for planlagt hytteområde:

«Siden gjeldende kommunedelplan, Nore og Uvdal Vest, er godkjent med utbyggingsområde 170 A og B for høgstandard fritidsbebyggelse, må vi forutsette at både kommunen og andre offentlige myndigheter har avveid de ulike hensyn innenfor planområdet, (inkludert hensynet til villrein).

Og:

«Både grunneiere og andre må forholde seg til at områdene er godkjent for utbygging av høgstandard fritidsbebyggelse.»

Vår kommentar: Det er svært overraskende at profesjonelle utbyggere og deres planleggere ikke er kjent med at de i reguleringsprosesser har en full utredningsplikt av alle relevante temaer, også de som gjelder natur. Nedbygging av området er ikke ferdig utredet gjennom kommunedelplanen eller regional plan. Utbygger skal legge på bordet sine egne utredninger, og disse må både i omfang og innhold og kvalitet svare på alle spørsmål om konsekvenser av utbygging og eventuelle avbøtende tiltak ved skader eller tap av natur. Det holder ikke å vise til arealavsetninger i regional plan og kommunedelplan. Ny og oppdatert nasjonal politikk og ny og oppdatert kunnskap må legges til grunn.

Vi vil minne om at en kommunedelplan fra 2015-2016 ikke på noen måte møter de kravene til forvaltning av natur som er sentrale og avgjørende 8-10 år etter at kommunedelplanen ble vedtatt. Ref pkt A i vår uttalelse om Naturavtalen.

C: Gjeldende kommuneplan og påbegynt arbeid med ny arealdel

Som vi uttalte til oppstart: Planen er i strid med planprogram for kommuneplanens arealdel vedtatt 13.12.2021 punkt 19 a: «Fortetting og utvikling av fritidsbebyggelse knyttes til eksisterende områder for fritidsbebyggelse» Og: Området er i dag prega av spreidd hyttebygging, og ei auke med 150 nye hytter kan ikke defineres som fortetting, graving av 2,5 km grøft viser dette tydelig». Dvs at øst og vest er nye utbyggingsområder, ikke fortetting.

I tillegg må vi peke på at området er foreslått lagt tilbake til LNF i arbeidet med ny arealdel 2023 – 2035, slik:

I planbeskrivelse i høringsutkastet til ny kommuneplanens arealdel i Nore og Uvdal 2023 - 2035 står det følgende om Haugåsen.

"Byggeområdene i disse områdene vurderes å være i konflikt med hensynet til villrein og vinterbeiteområdene for villrein på Lufsjåtangen. For å ivareta kommunens forpliktelser gjennom regionale planer, FNs bærekraftsmål, og Norges forpliktelser knyttet til villreinen som internasjonal ansvarsart endres dette byggeområdet til LNF spredt fritidsbebyggelse uten nye tomter. Dette for å redusere ferdselen i villreinens leveområde. Eksisterende reguleringsplan i området har 84 tomter hvorav ca 50 tomter er ubebygde."

Kan Nore og Uvdal på den ene siden slippe fram to reguleringsplaner for Haugåsen, og på den andre siden foreslå å endre dette byggeområdet til LNF-spredt fritidsbebyggelse uten nye tomter? Nei.

D: Naturmangfoldet

Området:

Området er undersøkt av firmaet «Miljøfaglig utredning».

I rapporten kan vi lese:

“Prosjektområdet domineres av eldre åpen furuskog på koller, med spredte myrområder og eldre granskog i forsengkninger og lisider. Berggrunnen består av middels til grovkornet tonalitt, og vegetasjonen er hovedsakelig fattig med dominans av bærlyng. Myrområdene er for det meste fattig jordvannsmyrer, med stedvis innslag av noe rikere partier. Den nordvendte lia mot Grandokk domineres av granskog, og det ble her funnet spredte forekomster av gubbeskjegg (NT) og sprikeskjegg (NT), samt ett funn av sprekkjuke (VU). For sprekkjuke er det avgrenset et økologisk funksjonsområde for arten. I sør ble det registrert en naturtypelokalitet med «gammel granskog med gamle trær» (C12.2). Her ble det også gjort et funn av rustdoggnål (NT) på basis av en gammel gran. “

Naturvernforbundet har vært på befaring i området, og synes at denne beskrivelsen stemmer med vårt inntrykk.

Skog

Skogen er gammel fjellskog og består hovedsaklig av vernskog. Det er viktig å hogge minst mulig av denne skogen ved evt. utbygging. Det er derfor veldig uheldig at det er hogd i området, da det allerede kan ha ødelagt viktige bitoper til blant annet lavararter, og det reduserer muligheten til å legge tomter og hytter til de minst sårbare deler av feltene.

Myr

Det var overraskende mye myr i området. Kartet som kommunen har lagt ut er av dårlig kvalitet og mange av myrene kommer ikke fram på kartet. Det er kritikkverdig.

Myr er viktig levested for mange arter, den er viktig for fugl på trekk, god flomdemper, og en viktig karbonbinder. Det blir vanskelig å bygge tett med mange høystandardhytter og adkomster i området uten å ødelegge myr.

Fugl

Som forventet er gammelskogartene lavskrike og granmeis registrert.

Området er et viktig funksjonsområde for storfugl, kartleggingen viser helt klart tilstedeværelse i området. Det er observert mye avføring fra storfugl, men spillplass er ikke registrert. Det er stor sjanse for at det også er spillplasser i området, for avstanden til nærmeste kjente spillplass er lang nok. Det skulle derfor vært kartlagt for eventuelle storfuglleiker utenfor området, fordi disse vil bli forstyrret også i en viss avstand fra byggeområdene.

Lavskrike er en fugl som lever i familiegrupper, de hamstrer næring i leveområdet i sommerhalvåret, som de bruker om vinteren når det er vanskelig med næringstilgang. Å bygge ned leveområdet deres kan få store negative konsekvenser.

Landbruk

Området er godt egnet som beiteområde, og har tidligere blitt brukt som beite. I framtida kan beiteressurser igjen bli viktig. Norge har som mål å øke egen matproduksjon, og beiteområder bør derfor ikke bygges ned.

Villrein

Utbyggerinteressene viser til "*Regional plan for Hardangervidda*" og argumenterer for at Haugåsen ligger inne som et aktuelt utbyggingsområde i denne planen.

Det har skjedd mye etter at regionplanen var ferdig. Villreinen er kommet på rødlista med status nær trua. Det er kommet en kvalitetsnorm for villreinområdene i Norge, der Hardangervidda får status rød. Til slutt er det kommet forslag til en tiltaksplan for villreinen som har mange strenge tiltak. Nedlegging av turtisthytter, omlegging av stier, og regulering av ferdselen på vidda. Det er slått fast at hovedproblemet for villreinen på Hardangervidda er forstyrrelser på grunn av ferdsel.

Hardangervidda villreinområde er vårt viktigste villreinområde. 30% av villreinen holder til her, og vi har et ansvar i forhold til resten av Europa for å ta vare på villreinen.

Det er planer om avbøtende tiltak som skal lede ferdselen bort fra villreinområdet, men avstanden til snaufjellet og villreinområdet er kort. Mange mennesker trekker mot høyfjellet, både sommer og vinter. Det gjelder å komme seg til nærmeste topp, ta selfie og svinge seg ned igjen. Det er ingen tvil om at bygging av mange hytter i Haugåsen vil føre til økt ferdsel inn i området, og være negativ for villreinen.

Det er et kjent faktum at nye måter å ta seg inn i høgfjellet og villreines leveområde på er en reell trussel. Vi viser til reklamefilm fra et annet villreinområde i Buskerud hvor utbygger presenterer de fantasiske mulighetene til å komme tett inn på villrein med elsykkel, ref Høgevarde AS. Syklisten møter en bukk og følger etter den. Dette er en trussel i alle randsoner til villrein, og vil også bli det i Haugåsen dersom dette bygges ut.

Bildet viser ferdsel i villreinområdet ved påsketider 2023- markert ved røde piler.

Vennlig hilsen Naturvernforbundet i Buskerud

Tor Kristian Eriksen

Fylkessekretær

Martin Lindal

styreleder.